

WERELDDAG VAN DE STEDEN BOUW

21 NOVEMBER - VILVOORDE

WWW.**vrp**.BE

EEN GREEP UIT RUIMTE 44:

Samen in de regio: een wegwijzer naar (stads)regionale samenwerkingen | De Werelddag van de Stedenbouw: een verslag | 'De perfecte schaal is een illusie': interview met Antwerps gouverneur Cathy Berx | De Zwitserse agglomeratieprogramma's | Het rapport Stedenbeleid | De Vlaams-Nederlandse Delta: een overzicht | De Afstudeerprijs 2018: Collectieve enfilade vs stedelijke enclave | Urban Updates #4 | Berichten uit Hongkong: een Aziatische wereldstad | Berichten uit Denemarken: Kopenhagen en zijn ommeland | Berichten van de Thailand-Laos grens: de Friendship Bridge | en nog veel meer ...

RUIMTE is een driemaandelijks magazine dat wordt uitgegeven door de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning.

RUIMTE is een must voor iedereen die begaan is met ruimtelijke ordening en stedenbouw.

RUIMTE brengt in elke editie een themadossier, met diepgravende analyses en genereus geïllustreerde bijdragen over de ruimtelijke actualiteit in binnen- en buitenland.

De themadossiers in 2020

Gecoro's en omgevingsambtenaars [MAART] De nomadische ruimte [JUNI]
Het Gewestplan: een exit-scenario [SEPTEMBER] Chez les voisins - revisited (Brussel & Wallonië) [DECEMBER]

INFO OVER TARIEVEN, ABONNEMENTEN EN VERKOOPPUNTEN: WWW.VRP.BE

met dank aan

De Werelddag van de Stedenbouw 2019 werd mogelijk gemaakt dankzij

Welkom !

werelddag van de stedenbouw | 21 november-Vilvoorde

Samen in de regio

De VRP heet u van harte welkom op de Werelddag van de Stedenbouw. Met het thema 'Samen in de regio' zetten we een actueel en gevoelig onderwerp op de agenda. Niet om tot een polemiek te komen, maar omwille van de urgentie: meer structurele stadsregionale samenwerking is gewoon een noodzaak.

Stad en platteland verbonden. Men kan in binnen- en buitenland een groeiende sociaal-culturele kloof ontwaren tussen stad en platteland. Toch is dit een valse tegenstelling. De stedeling heeft immers meer gemeen met de inwoner van een landelijke gemeente dan dat ze van elkaar verschillen. Ze gaan vaak naar de dezelfde winkels of ziekenhuizen, gaan werken in dezelfde kantoren of bedrijventerreinen en brengen hun vrije tijd door in dezelfde cinema's, cultuurtempels of voetbalstadions. Ze weten bovendien dat ze met dezelfde uitdagingen worden geconfronteerd: klimaat, congestie, biodiversiteit, vergrijzing ... De roep om (stads)regionale samenwerking klinkt daarom luider dan ooit, want de regio is het logische schaalniveau om deze vraagstukken met elkaar te verbinden.

Vlaams regeerakkoord. Al jaren staat regiovorming op de bestuurlijke agenda en ook het nieuwe Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 formuleert ambities hierover. De regering Jambon wil vaste regio's afbakenen waarbinnen diverse vormen van intergemeentelijke samenwerking kunnen plaatsvinden om de huidige verrommeling tegen te gaan. Er zullen bijkomende instrumenten komen om de regiovorming te ondersteunen en ook het stedenbeleid zal meer aandacht besteden aan stadsregionale samenwerking.

Samen in de regio. Of het gaat lukken, zal afhangen van de wil en het engagement van de vele partners en stakeholders op het terrein. We merken dat lokale en bovenlokale overheden beseffen dat het regionaal verbinden van opgaven en actoren een noodzaak is. Getuige hiervan zijn vervoerregio's, zorgregio's, streekplatformen, regionale

energielandschappen ... : allemaal strategieën om greep te krijgen op een snel veranderende wereld waarin complexe opgaves een hogere graad van samenwerking behoeven. Als we werkelijk een doorbraak willen realiseren in die complexe gebiedsopgaves, dan zullen we moeten werken aan een gemeenschappelijke regionale agenda, een vernieuwende cultuur, aangepaste instrumenten en regionale structuren met democratische beslissingsmacht. Ook kennisinstellingen, bedrijfswereld, middenveld moeten (uiteraard) mee aan boord. Vanuit financiële noodzaak, zeker, maar ook omwille van inhoud en dynamiek is een co-creatie een meerwaarde.

Samen in debat. Samen aan de slag. Tijdens de Werelddag van de Stedenbouw 2019 focussen we op hoe de planningspraktijk kan bijdragen aan beter functionerende (stads)regio's. Hoe koppel je de verschillende opgaven binnen een (stads)regio? Heeft de planner een prominente rol te spelen in het verbinden van opgaven en actoren en in het verbeelden van een gemeenschappelijk toekomstverhaal? Moeten we als planner en planningsgemeenschap meer aan agendasetting doen en maatschappelijk leiderschap tonen? Welke opdracht hebben we in het procesmanagement? Hoe spelen we de kracht van ontwerp uit? Hebben we ook nog andere troeven en instrumenten in handen? En tot slot, waar zien we op het terrein interessante projecten en processen ontstaan die de stadsregionale samenwerking al aan het vormgeven zijn?

We wensen u een inspirerende en boeiende dag!

stads

© Reporters

Op de Werelddag van de Stedenbouw staan de Vlaamse stadsregio's centraal. Het is moeilijk om in Vlaanderen een nog gevoeliger thema te vinden, na alle discussies over de betonstop. De begrippen stad en platteland zijn zeer geschikt voor emotionele reacties en voor het opkloppen van stereotypes. In het ruimtelijk vernevelde Vlaanderen zijn ze als beleidscategorieën ongeschikt om een debat over de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen vooruit te helpen.

regio's

knopen in en voor het omgevingsbeleid

BART VAN HERCK [IDEA CONSULT] EN FILIP DE RYNCK [UNIVERSITEIT GENT]

We gebruiken de term stadsregio in een aan de Vlaamse context aangepaste betekenis: het gaat vooreerst niet alleen om de 13 centrumsteden, maar ook om de kleinere stedelijke entiteiten in een polycentrisch regionaal model. Het gaat evenzeer om de minder verdichte gebieden die als open ruimte, als gebied voor landbouw en recreatie integraal deel uitmaken van het verstedelijkte complex. Vanuit die betekenis staat de stadsregio voor de kwalitatieve verdichting van wonen en infrastructuur, voor de versterking van het wonen in de grote en kleinere stedelijke entiteiten en voor de vrijwaring en versterking van de functies die gebieden met open ruimte in dat geheel vervullen. Daarmee is het beleidsframe gevat en het belang van beleidsvorming op regionaal niveau. In de opbouw van deze frames staan ruimtelijk planners op de eerste rij voor het ontwerpen van wervende gebiedsbeelden. De ervaring hiermee in een aantal Vlaamse regio's is gegroeid.

Naïef zijn we echter niet. Op het niveau van de beleidsretoriek is er geen probleem: zowel het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) als het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) bulken van termen die op dit frame aansluiten. In de beleidspraktijk vreet het vergunningenbeleid elke dag aan de open ruimte en de crisis bij De Lijn stemt niet hoopvol over de uitbouw van een performant openbaar vervoer. Terwijl regionale beleidsvoering in een verstedelijkte context noodzakelijker wordt, lijkt het steeds moeilijker te worden. De regio als knoop dus, in een dubbele betekenis. Op de Werelddag verkennen we de mogelijkheden om de regio tot knooppunt te maken van een sterker geïntegreerd omgevingsbeleid maar zijn we niet blind voor de lastige vragen die daarmee verbonden zijn.

Regio's afbakenen?

We kunnen kiezen voor een projectmatige functionele schaal: werken met projecten gericht op specifieke delen van gebieden, bijvoorbeeld in de sfeer van landschapsontwikkeling, stadslandbouw, herontwikkeling van verkavelingen in de stadsranden... Dat is wat we nu her en der doen.

Is een gebiedsdekkende afbakening van regio's als instrument voor geïntegreerd omgevingsbeleid mogelijk? Helpt de wetenschap ons? We kennen de afbakening van de stadsgewesten in de technische betekenis van Van Hecke (2017). Die bevestigen de rol van de centrumsteden en versterken het pleidooi voor een omgevingsbeleid op maat van die gebieden, maar de omschrijving is niet volledig gebiedsdekkend en de kleinere stedelijke entiteiten komen niet aan bod. We hebben de studies over de invloedssferen van de regionale centrumsteden, die wel min of meer gebiedsdekkend zijn. We hebben de verschillende varianten op de afbakening van de woonmarkten die voor sommige regio's tot duidelijke afbakening leiden en in andere delen van het land een meer diffuus beeld geven. In onderzoek dat de verhuisbewegingen in kaart brengt, zien we vrij herkenbare gehelen die aansluiten bij de invloedssferen van de regionale steden. Bovenop die kaarten en het functioneren van de regionale woonmarkten in bijvoorbeeld de Leuvense regio, komt dan altijd de superlaag van de Brusselse impactsfeer die ruimtelijke gevolgen meebrengt in een ruime zone rond het Brusselse gewest. De wetenschap helpt ons om regio's af te bakenen maar is wat diffuser om dat op een gebiedsdekkende wijze te kunnen doen.

Naast de wetenschappelijke insteken, is er de gegroeide bestuurspraktijk: de intercommunales voor streekontwikkeling; de intercommunales voor afvalverwerking; de politiezones en hulpverleningszones; de regionale zorgzones; de vervoerregio's met de leidende rol van de MOW-actoren. Die verscheiden vormen kunnen samenwerking ook moeilijker maken als dat, zoals in sommige hulpverleningszones, tot conflicten leidt over de verdeling van de bijdrage in de budgetten. Hoe dan ook: de beleidspraktijk levert schaalafbakeningen op en vanuit een beleidsmatige pragmatiek zijn dat aangrijpingspunten.

Terwijl regionale beleidsvoering in een verstedelijkte context noodzakelijker wordt, lijkt het steeds moeilijker te worden.

Regionale omgevingsvisies

Over het concept en de werking van de Vervoerregio's valt veel te zeggen maar het leidt in het grootste deel van Vlaanderen wel tot een nuttige en herkenbare regionale afbakening waar nu aan vervoerregioplannen zal worden gewerkt en onvermijdelijk over ruimtelijke ontwikkeling zal worden gesproken. Een gebiedsdekkende planvorming is dus al ten dele een praktijk in ontwikkeling. Kan dit, moet dit, tot een meer geïntegreerde omgevingsplanning leiden en wat is de status van die planning? In sommige regio's zoals het Kortrijkse (Contrei) of het Leuvense (Regionet) zijn dergelijke visies in opbouw en staan ze nu voor de lastige toets met de beleidspraktijk. Moeten dit vormen van zogenaamde *soft planning* blijven, hopend op de doorwerking hiervan in de beslissingen van de partners die deze gebiedsbeelden lijken te onderschrijven? Moet dit eventueel tot een meer bindende omgevingsplanning leiden? Intenties in die zin, maar vaag geformuleerd, doken en duiken op in Vlaamse beleidsteksten.

Van programmatie naar implementatie in projecten

Dit debat gaat om het creëren van kaders waarin beleidsproblematieken politiek hanteerbaar worden gemaakt en de koppeling mogelijk is tussen dynamiek van onderuit en noodzakelijke beleidskaders op Vlaams niveau. Beide zijn nodig en versterken of verzwakken elkaar. Er is nood aan regionale planningskaders voor het omgevingsbeleid waarin ruimtelijk planners aanknopingspunten kunnen vinden voor vernieuwende gebiedsbeelden, die niet alleen over verlies gaan maar die ook boeiende en uitdagende ontwikkelingsperspectieven schetsen. Het is zeker een probleem dat de huidige projecten en vormen van *soft planning* vaak blijven steken in inspirerende maar vrijblijvende gebiedsbeelden. Veel energie, weinig output.

Op het niveau van de planning en de programmatie gaat het dan onder andere over het schrappen van woongebieden, over verdichtingsprojecten, over het tekenen van dragende assen voor infrastructuur (ook inzake zorg) en

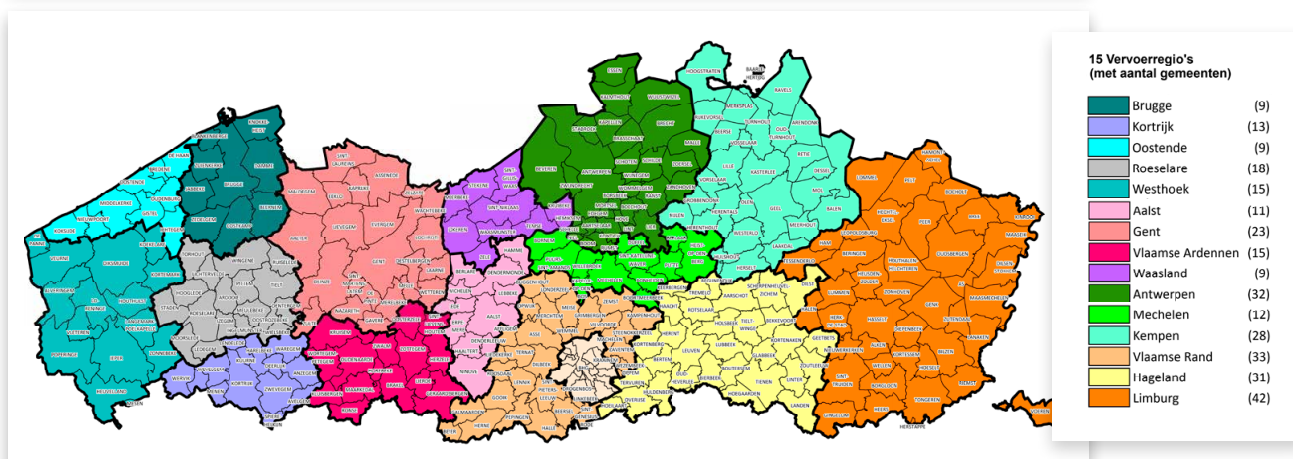
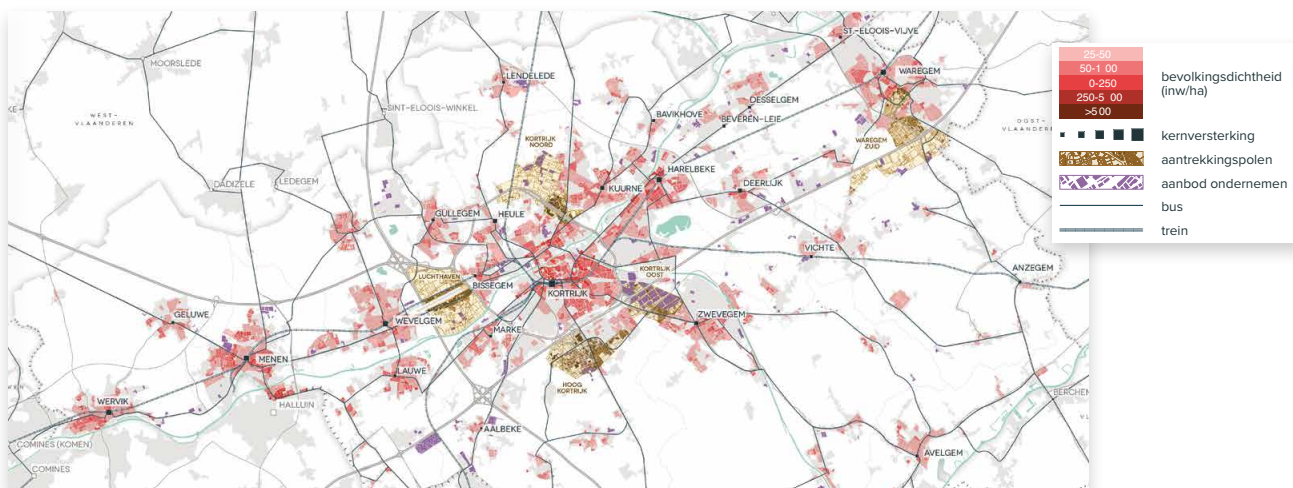
daaraan gekoppeld openbaar vervoer, over stadsregionale programma's voor sociale huisvesting, voor bosaanplanting, voor stadslandbouw...

Op een tweede schaalniveau gaat het om de lastige projectrealisatie op het niveau van deelgebieden, lijnen, assen binnen de regio's. In de alom geroemde Gentse Kanaalzone gaat dat om projecten die ondertussen al meer dan twintig jaar aan de gang zijn... We denken dat de projectmodus baat kan hebben bij een stevige planmatige en programmatorische verankering op de schaal van de regio's. Dat kan immers projecten inspireren, ze meer legitimeren en het kan, mits er aandacht is voor een verbeterd uitvoeringsinstrumentarium, bvb inzake gebundelde financiering binnen deze regio's, de projectuitvoering versnellen en efficiënter maken.

Een lokale, maar vooral Vlaamse kanteling richting stadsregio's

Het meer geïntegreerd en regionaal gericht omgevingsbeleid raakt het hart van ons politiek systeem in de vorm van de lokale besturen en de Vlaamse overheid. Zowel de planvorming, de programma's als de projectuitwerking raken beide besturen maar hebben in de eerste plaats te maken met de hefbomen die tot de bevoegdheden en de financiële middelen van de Vlaamse overheid behoren. Al te vaak wordt regionale samenwerking geassocieerd met samenwerking tussen gemeenten. Dat is in ons systeem nuttig en politiek belangrijk maar voor de effectieve beleidsvorming en realisatie van projecten eigenlijk secundair. Op basis van vrijwillige samenwerking tussen lokale besturen lukt dat nooit. Dit debat gaat op de eerste plaats over de manier waarop regio's een regulier onderdeel kunnen zijn van de werking, organisatie en financiering van de Vlaamse overheid in haar volle breedheid (parlement, ministers, departementen, agentschappen).

Op het niveau van de Vlaamse overheid zijn basisbeslissingen noodzakelijk: of het nu betonstop of bouwshift heet, er zullen operationele beslissingen over het schrappen van woongebieden en over de compensaties daarvan nodig zijn. Die beslissingen kunnen onmogelijk autonoom

op het niveau van een regio worden genomen. De werking van regionale planvorming en projecten kan wel stimulerend werken om van onderuit met voorstellen te komen en druk te zetten op de Vlaamse regering. Hier zit misschien een perspectief om de impasse te doorbreken.

De piste van een klassieke institutionele hervorming op het niveau van de regio's is voor ons heilloos (regiobesturen; federaties van gemeenten). De problematieken zijn daarvoor te urgent en we kunnen ons niet veroorloven nog jaren te moeten werken aan een interne staatshervorming. Bovendien dreigen we daardoor de partijpolitiserings nog extra in de hand te werken en is het risico groot dat lokale strijd en lokale lobbying dergelijke bovenlokale bestuursvormen verlammen. En bovenal: de afhankelijkheid van de Vlaamse overheid is zo groot dat dit soort bestuursvormen vooral op een illusie van autonoom regionaal beleid zou steunen.

Een voluntaristisch toekomstbeeld

We denken dat de planning van het geïntegreerd regionaal omgevingsbeleid en de realisatie van performante projecten moet steunen op een versterkte samenwerking tussen lokale besturen en de Vlaamse overheid, met voldoende openheid voor de betrokkenheid van private actoren. Binnen de huidige praktijk zou een opgeladen vervoerregio die zich omvormt tot een omgevingsregio perspectief kunnen bieden. Dat moet dan wel in een breder partnerschap, zowel omwille van de inhoudelijke verruiming, maar ook voor de mobilisatie van private middelen. Er zal ook een versterkt leiderschap nodig zijn om de beoogde transities in het omgevingsbeleid af te dwingen.

Binnen dat kader is er nood aan vernieuwde uitvoe-

ringsinstrumenten, bijvoorbeeld voor verevening van regionale projecten. Dat kan dan eventueel in de schoot van de intercommunales voor streekontwikkeling worden ingebed, mits er voorwaarden worden bepaald die niet exclusief afhangen van de bereidheid van lokale besturen om daarin mee te stappen. Nu zien we op het regionale niveau behoorlijk wat capaciteit (gebiedswerkers van provincies, Vlaamse ambtenaren, regionale landschappen, streekintercommunales...) het komt er op aan om deze inzet in de toekomst beter in te bedden in een interbestuurlijke agenda.

Dit scenario vergt geen grote institutionele hervormingen. Zoals de Vervoerregio bewijst, kan de Vlaamse overheid hiervoor een kader maken. We weten dat de samenwerking tussen lokale besturen een heel ander karakter krijgt als de Vlaamse overheid mee aan tafel zit en daarop kunnen we verder bouwen. De inbedding hiervan in het Vlaams parlement, eventueel gekoppeld aan de hertekening van regionale kiesomschrijvingen en van de parlementaire commissies, roept zeker nog vragen op. De inbedding in de werking van de Vlaamse kabinetten en Vlaamse administraties vergt nog wat denkwerk, bijvoorbeeld over de mandatering van een ploeg ambtenaren die daarvoor per regio verantwoordelijk wordt. Er is veel creativiteit nodig om de doorvertaling te maken van regionale programma's naar de budgetteringsmethodiek van de Vlaamse overheid. Problemen genoeg, zeker. Maar het kan ook een inspirerend project worden dat samenwerking en debat stimuleert, dat dynamiek van onderuit koppelt aan beleidskaders van bovenaf. En dat toont dat we geen voortgang boeken door kunstmatige tegenstellingen tussen stad en platteland op te kloppen. De Vlaamse overheid kan hiermee recht doen aan de lokale dynamiek en het kan een versneller zijn voor betere integratie en samenwerking binnen de Vlaamse overheid.

programma

09:15

Ontvangst
met koffie of thee

09:45

Intro

dagvoorzitter
Ann Verhetsel
UNIVERSITEIT ANTWERPEN
VOORZITTER VRP

09:50

Verwelkoming

Hans Bonte
BURGEMEESTER VILVOORDE

10:15

Keynote

Filip De Rynck
UGENT
Bart Van Herck
IDEA CONSULT

11:00

Pauze

11:30

Interactie met zaal

Ann Verhetsel

12:30

Lunch

13:15

terreinbezoek

Deze sessie start vroeger, dus kortere middagpauze!

13:45

Parallele sessies

Tijdens de parallele sessies gaan we per regio dieper in op de vraag welke positie de ruimtelijke planning kan innemen ten aanzien van de bestuurlijk-organisatorische opgave die verbonden is aan stadsregionale samenwerking.

15:30

Plenair slotgedeelte

met oa de uitreiking van de VRP Afstudeerprijs 2019

16:15

Receptie
met hapje en drankje

Parallelsessies

SESSIE 1

Terreinbezoek BUDA+ Strategisch project Vilvoorde-Machelen

Deze sessie start vroeger, dus kortere middagpauze! Het gebied BUDA+ is dé economische pool in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel. Het maakt deel uit van het strategisch gebied Machelen-Vilvoorde. Onder de naam 'werf Buda+' is het ook een van de vijf focusgebieden van het Territoriaal Ontwikkelingsprogramma voor de Noordrand. Met een actieprogramma gaan het Departement Omgeving, perspective.brussels, de provincie Vlaams-Brabant, de stad Vilvoorde, de gemeente Machelen, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) in dit noordelijke deel van de Brusselse stadsregio op zoek naar oplossingen voor ruimtelijke uitdagingen. Tijdens het terreinbezoek wordt verduidelijkt hoe de partners in het complexe gebied samenwerken aan een duurzame herontwikkeling, met ruimtelijke kwaliteit als uitgangspunt. En hoewel er in BUDA+ best wat struikelblokken zijn, is het in potentie een economische topzone. **Met Jan Zaman (T.OP Noordrand), Maarten Hillewaert en Nele Tierens (projectcoördinatie strategisch project reconversie Vilvoorde-Machelen).**

SESSIE 2

Regio Antwerpen

De Vervoerregio Antwerpen bestaat uit 33 steden en gemeenten, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, De Lijn, het Agentschap Wegen en Verkeer, de NMBS en Infrabel. In dit stadsregionaal overlegorgaan staat mobiliteit centraal, maar ook vraagstukken rond economie, leefbaarheid, duurzaamheid en sociale ontwikkelingen worden in beschouwing genomen. De vervoerregio moet er o.a. voor zorgen dat de afspraken rond leefbaarheid en mobiliteit die de Vlaamse overheid, de stad, het havenbedrijf en de burgerbewegingen maakten in het Toekomstverbond, verder worden uitgedragen in de regio. Samen met **Tom Janssens (Departement Mobiliteit en Openbare Werken)** gaan we na hoe de vervoerregio als opstap kan dienen voor een ruimer werkende stadsregio, die naast mobiliteit ook andere ruimtelijke thema's opneemt. **Tom Coppens (Universiteit Antwerpen)** plaatst de vervoerregio en het Toekomstverbond in het perspectief van eerdere regionale (plannings)initiatieven en deelt enkele internationale inzichten over de werking van stadregio's.

SESSIE 3

Regio Brussel

De functionele stadsregio Brussel strekt zich ver buiten de Brusselse gewestgrens uit. Hoewel politieke gevoeligheden de samenwerking tussen Brussel en Vlaanderen niet makkelijk maken, bestaat er op het terrein wel degelijk samenwerking. **Wouter Bervoets (IDEA Consult)** onderzocht in opdracht van het Departement Omgeving een aantal ruimtelijke projecten en samenwerkingsverbanden in de Brussels-Vlaamse metropool en doet een aanzet voor het opmaken van een beleidsagenda. **Milena Vleminckx (Stad Brussel)** en **Thomas Vandenboogaerde (perspective.brussels)** lichten toe hoe de stad via ruimtelijke projecten en onderzoeksopdrachten opgaves aanpakt die de gewestgrenzen overschrijden en hoe daarbij wordt omgegaan met (politieke) gevoeligheden tussen Brusselse en Vlaamse actoren. Tijdens het interactieve moment bekijken we of deze ruimtelijke initiatieven een opstap kunnen bieden voor stadsregionale samenwerking. Wat leren de toegelichte voorbeelden ons voor andere Vlaams-Brusselse strategische trajecten? En wat kunnen planners doen om een belangrijke, verbindende rol spelen te spelen?

SESSIE 4

Regio Gent

Net als andere stedelijke regio's zoekt ook de Gentse regio een samenhangende aanpak voor maatschappelijke kwesties als de bevolkingsgroei, economie en ecologie. Een gezamenlijke strategie is nodig om iedereen voldoende levenskwaliteit en ontplooiingskansen te blijven bieden. Met initiatieven zoals het ESF-project 'Versterkt Streekbeleid' en het strategisch project 'Oost-Vlaams kerngebied' verkennen de stakeholders het terrein voor interbestuurlijke samenwerking. Intercommunale Veneco probeert die stadsregionale dynamiek handen en voeten te geven. Dat is geen evidentie in een context waar het stedelijke en het randstedelijke beleid erg ver van elkaar staan. Toch tonen strategische projecten zoals de Gentse Kanaalzone en Parkbos dat er ondanks de verschillen toch kan samengewerkt worden. De ervaringen met de bottom-upaanpak van de Gentse Kanaalzone kunnen inspireren, al dienen zich ook hier nieuwe kansen en uitdagingen aan met het grensoverschrijdend havengebied 'North Sea Port'. Het blijft dus zoeken naar een structurele doorbraak. De introductie van de Vervoerregio zou volgens sommigen wel eens het keerpunt kunnen betekenen. Tijdens deze sessie lichten **Sofie Vandellannoote (Veneco)** en **Carl Dejonghe (Projectbureau Gentse Kanaalzone)** toe wat er leeft in de Gentse grensoverschrijdende regio. Ze nodigen deelnemers uit om mee te reflecteren over een duurzame, structurele stadsregionale aanpak en over de rol van de ruimtelijke planning.

SESSIE 5

Regio Zuid-West-Vlaanderen

In 2018 onderschreven 13 steden en gemeenten uit Zuid-West-Vlaanderen de ruimtelijke regionale visie 'Contrei'. Dit ambitieuze, collectieve engagement richt zich op de realisatie en de onderlinge afstemming van verschillende acties en investeringen. De bedoeling is om zowel financieel als maatschappelijk een meerwaarde te creëren. Contrei is dus een regionaal maatschappelijk project en niet louter een intergemeentelijke en interbestuurlijke samenwerking. In de programmatie en realisatie van ruimtelijke projecten wordt sterk ingezet op co-creatie en coproductie met een combinatie van publieke en private acties en investeringen. Die regiowerking wordt nu verder verankerd via een interbestuurlijke samenwerkingsovereenkomst en een interbestuurlijk overleg tussen de 13 steden en gemeenten, de provincie West-Vlaanderen en de Departementen Omgeving en MOW, waarin ook de vervoerregiorraad is geïntegreerd. **Bram Tack (Intercommunale Leiedal)** deelt in deze sessie de opportuniteiten en de valkuilen tijdens het proces van de regiovisie. Hij zal ook dieper ingaan op de manier waarop verschillende actoren regionaal kunnen samenwerken om 'Contrei' in praktijk te brengen. Deelnemers worden uitgenodigd om suggesties en aanbevelingen te doen voor de verdere regionale samenwerking.

SESSIE 6

Regio Leuven

De stad Leuven ontving in 2018 de European Green Leaf Award voor het beleid dat ze samen met haar partners uittekende in de 'Roadmap 2025/2035/2050'. Dat is een leidraad voor een klimaatneutraal Leuven tegen 2050. Het initiatief kwam van de vzw Leuven 2030 die een participatief traject organiseerde met inwoners, verenigingen, kennisinstellingen, lokale ondernemingen en multinationals. Hoewel het initiatief stedelijk is, is de opgave niet binnen de grenzen van de stad te realiseren. Het ruimtelijk raamwerk van de Roadmap valt dan ook samen met dat van Regionet Leuven. Het inzicht in de omvang en de complexiteit van de opgave versus de beschikbare middelen deed de actoren beseffen dat een coherente regionale samenwerking noodzakelijk is. De Roadmap vertaalt die opgave in 13 realistische programma's en 80 concrete 'klimaatwerven'. **Stephan Reniers (Regionet Leuven)** en **Bert Smits (coördinator programma governance Roadmap 2050)** nodigen u uit om mee te reflecteren over hoe deze programma's en werven kunnen uitmonden in een meer structurele stadsregionale samenwerking. Welke bestuurlijk-organisatorische arrangementen kunnen helpen en welke instrumenten en expertise kunnen ingezet worden?

SESSIE 7

Regio Limburg

De voorbije jaren zijn een aantal pogingen ondernomen om een (stads)regionale aanpak uit te tekenen voor Limburg. De uitdijende polycentrische stedelijkheid in een (post-) industrieel landschap botst op meerdere plekken met de verdere ontplooiing van enkele aantrekkelijke openruimtegebieden. Om diverse economische en landschappelijke troeven te verweven is een (stads)regionale samenwerking een noodzakelijke, maar geen evidente opgave. Temeer omdat in deze regio de termen 'perifeer' en 'centraal' – afhankelijk van het schaalniveau, het thema en de actor – andere verwachtingen en perspectieven bieden voor economische en dus ook ruimtelijke ontwikkelingen. De Limburgse organisatie Architectuurwijzer trok de voorbije jaren sterk aan de kar om naar één gemeenschappelijke ruimteregie voor heel Limburg te gaan. **Dimitri Minten en Roel De Ridder (Architectuurwijzer)** vertellen in deze sessie hoe volgens hen regionale coalities gesmeed kunnen worden en welke rol ruimtelijke planning en architectuur daarin kunnen opnemen.

SESSIE 8

Regio Turnhout

Op 20 maart 2018 ondertekende een uniek partnerschap van bedrijven, belangenorganisaties en overheden samen met de gemeente Beerse een engagementsverklaring om tot een gedragen oplossing te komen voor de ontsluiting van de kanaalzone in Beerse. Het gaat om een – voor de regio – uniek partnerschap dat zich engageert om samen een regeling te treffen voor een project dat al sinds 2004 op de agenda staat. De CEO's van de bedrijven ondertekenden samen met belangenorganisaties, acht verschillende Vlaamse departementen en agentschappen, de Provincie Antwerpen, de Stadsregio Turnhout en de gemeente Beerse de engagementsverklaring. Antwerps provinciegouverneur Cathy Berx ondersteunt de gebiedsgerichte aanpak en neemt het voorzitterschap op. Dat er beweging komt in dit dossier is niet enkel cruciaal voor de toekomst van Beerse, maar voor de ontwikkeling van de hele regio. **Marc Boeckx (Stadsregio Turnhout)** geeft aan hoe dit project exemplarisch is voor de moeilijkheden en mogelijkheden van stadsregionale samenwerking. Hij gaat in op politieke, bestuurlijke en ambtelijke aspecten, maar ook op de rol van de ruimtelijke planner.

sponsors vrp

De werking van de VRP en de publicatie van Ruimte zijn mogelijk dankzij volgende partners:

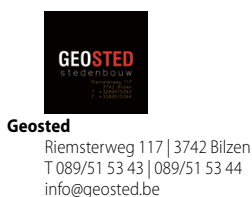
TEAM
VLAAMS
BOUWMEESTER

partners vrp

Volgende partners ondersteunen de VRP.

Voor meer informatie over het partnerschap kan u terecht op info@vrp.be.

een organisatie van

vrp

VLAAMSE
VERENIGING
VOOR

ruimte & planning